"התוצאה העליונה של החינוך היא הסובלנות"

[הלן קלר]

014 | יוני 2015

מו"ל: לאוניד נבזלין
עורך ראשי: רותם דנון

מנכ"ל: ענבל זלצמן
עורך: פיני אסקל
עורכת גרפית: שירלי רחל רוכמן
ניהול מסחרי: נטליה מיליאבסקי
תפעול ושיווק: אדוה מוג'ה
הפקה ואדמיניסטרציה:
דנה עשת־ליטאי

עריכה לשונית: טל ארנון
גרפיקה: יעל שינקר
ייעוץ משפטי: עו"ד יניב ריחני
ניהול חשבונאי: צ. פרידמן ושות' רו"ח
מנויים: Call־יכול

משתתפים:
אפרת אברמוב, רן אדליסט, נדב איל, יוסי אליטוב, יאיר אסולין, פיני אסקל, אלון בן דוד, אבי בניהו, אהוד ברק, בעז גאון, שי גולדן, אבירמה גולן, רותם דנון, רונית ורדי, יובל יועז, ציפי לבני, גדי להב, אמנון לוי, רפי מן, אודי סגל, גלעד פדבה, דורון פישלר, אביעד קיסוס, יאיר רוה, רוביק רוזנטל, אושי שהם־קראוס, טל שלו, יונתן שם־אור

דפוס: גרפופרינט בע"מ
הפצה: "בר" ו"הארץ"
איור שער: אלון ברייאר

שירות מנויים:
service@theliberal.co.il, 8037*
לרכישת מודעות:
sales@theliberal.co.il

רוצים מינוי?
היכנסו לאתר שלנו:
Theliberal.co.il
או התקשרו: 8037*

הוצאה: ליברל תקשורת בע"מ
יו"ר הדירקטוריון:
אירינה נבזלין־קוגן

© כל הזכויות שמורות.
יוני 2015

בראן כנס הרצליה הורגלו להצהרות דרמטיות לאורך השנים. נדמה, עם זאת, שנשיא המדינה ראובן (רובי) ריבלין הצליח להפתיע גם אותם. שכן הדברים שנשא לא היו על פי התקליט השבור הרגיל המתנגן שם בכל שנה, עם הלהיטים "יחסי ישראל־ארצות הברית", "האתגרים מול איראן" או "מיגור חמאס". ריבלין בא לדבר פנימה, אל הציבור הישראלי ועליו. לשרטט חזון לקואליציה בין־שבטית, כזו שתמציא מחדש את המונח "כור היתוך", שהפך עקר כמעט לאורך השנים.

לשמחתנו, היינו הראשונים להביא את החזון הזה עוד טרם הנאום, בגיליון הקודם של 'ליברל'. זוהי דוקטרינה חברתית מורכבת, סבוכה. היא דומה לניתוח פורץ דרך ומסוכן, שטובי הכירורגים בעולם יחששו לבצעו. למה לאחד, כשקל בהרבה לקטב ולפלג ולסכסך. למה להתאמץ למצוא שפה משותפת, כשכל כך נוח ונעים בתוך הקונכייה ההומוגנית של כל אחד ואחת מאיתנו. אבל ראוי שכל פוליטיקאי יתייצב מאחורי הגישה הזו, וכך גם שאר המשתתפים במשחק הישראליאנה הגדול.

לתקשורת יש תפקיד משמעותי כאן. בלעדיה, נמשיך לראות את "האחר" רק כשהוא רב עם "אחר" אחר, בתור לשירותים ב'האח הגדול'. לתקשורת יש תפקיד, שתוצרי הלוואי החיוביים שלו יכולים להיות לכידות, הבנה וסובלנות. היא מתווכת את המציאות, אבל בוחרת בכל יום איזו מציאות לתווך. לעתים היא מתקשה להסתכל שני מטרים ימינה או שמאלה, מעבר לאזורי הנוחות שלה.

יש הרבה פרידות בגיליון שלפניכם. פרידה מ'מד מן', ממוסדות תל־אביביים כמו קפה תמר וקולנוע גת, וגם מחלק מערכיו של עולם האמנות (כל אלה נראים כמו ירייה עצמית ברגל - אל מול "טיעון הקונכייה" בשורות מעלה, אבל ניחא). ויש גם כתבה נרחבת של יונתן שם־אור, שתוהה אם גם העיתונות המודפסת קרובה לנופף שלום אחרון ולצלול אל בית הקברות של ההיסטוריה. ובכן, היא לא. כי עיתונות מודפסת יודעת לתווך מציאות באופן שונה, לרוב טוב יותר מכל המדיומים האחרים. היא נותנת משקלים, עומק, חיי מדף. היא יכולה להבליט את החשוב ולטשטש את השולי.

תוכן ללא היררכיה הוא זרז עיקרי לבלבול, לקיטוב, לחוסר לכידות. רוב התוכן שאנו צורכים כיום הוא כזה. תוכן שבו הוויליום עולה על המהות, עד כדי טשטושה כמעט לגמרי. כש"דיוויד בלאט" ו"טילים בדרום" ו"נאום ריבלין" ו"הפסד ארדואן" ו"נדב פרי" ו"צפור־בדוגמנית־החדשה־של־ויקטוריה'ס־סיקרט" הם שווי ערך בפיד של הפייסבוק, או ב"פוש" שבסמארטפון, ערכם משתטח. התוכן הופך לקומודיטי, בבורסה של קשב מבולבל. קנה מיד את הכותרת, עזוב את הטקסט מתחתיה, עוד פרומיל השנייה תחל מכירה חדשה.

בביקור בדף הפייסבוק של חדשות 2, לאחר פרסום התחקיר על אורן חזן, מצאתי מגיב בשם מור בוקובזה שכתב: "ערוץ 2 לכו תשדרו בקטאר יבוגדים!". באלו המילים. קל להבין שמעבר לטמטומו הגלוי לעיני כל, הוא (ושאר המגיבים הקולניים שסנגרו על חזן ושצפו־קצפו על חדשות 2) גם שבוי בתהליך שעובר על המרחב התקשורתי כולו - יצרניו וצרכניו. תהליך שמוביל לאפס קשב, אפס העמקה, ושאריות אחרונות של אמון. אמון שהולך ואובד, כתוצאה מחוסר היכולת שלנו להכיל את סביבת המדיה החדשה, הרועשת והשטחית. וגם בגלל כלי תקשורת ששכחו מהו תפקידם, לא רק בעת הזו - אלא בכל עת ועת. כאלה שמנסים לעוות מציאות, לכאן או לכאן. והפוליטיקאים שהופכים את התקשורת כולה לקורבן נוח לקרדומם האופורטוניסטי.

התהליך הזה הוא הפיך. אם תהיה תקשורת אחראית ומעמיקה, שתכבד את צרכניה, בסופה של הדרך צרכניה יכבדו אותה. עם או בלי חזרתם של הפוליטיקאים לתלם הנכון. סביבה תקשורתית כזו היא לא רק כלי עזר למימוש אותו חזון של ריבלין, אלא חלק בלתי נפרד ממנו.

קריאה נעימה
רותם דנון